

РЕШЕНИЕ

№ 2659

гр. София, 15.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 77 СЪСТАВ, в публично заседание на
шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ИВАНКА П. БОЛГУРОВА

при участието на секретаря НАДЯ СТ. ТОДОРОВА
като разгледа докладваното от ИВАНКА П. БОЛГУРОВА Гражданско дело
№ 20231110138524 по описа за 2023 година

**Предявени са кумулативно съединени иски с правно основание чл.422, ал.1
ГПК, вр. чл.79, ал.1, пр.1 ЗЗД, вр. чл.430, ал.1 и ал.2 ТЗ и чл.86, ал.1 ЗЗД.**

Ищецът „Банка ДСК“ АД е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 ГПК срещу Т. Г. Д. за заплащане на сумите, както следва: сумата от 755,27 лв., представляваща главница по договор за револвиращ кредит № 23265 от 02.09.2015г., ведно със законна лихва от депозирание на заявлението – 05.01.2023г. до изплащане на вземането, сумата от 888,21 лв., представляваща договорна лихва за периода от 10.02.2020г. до 04.09.2022г., сумата от 25,47 лв., представляваща лихва за забава за периода от 05.09.2022г. до 03.01.2023г., както и сумата от 15 лв., представляваща заемна такса по договора, за които вземания е издадена заповед за незабавно изпълнение по ч.гр.д. №376/2023г. по описа на СРС, 77- ми състав. След постъпило възражение по реда на чл. 414 ГПК са предявени установителни иски за вземанията, предмет на издадената заповед за изпълнение.

Ищецът „Банка ДСК“ АД твърди, че въз основа на сключен договор за револвиращ кредит № 23265 от 02.09.2015г. е предоставил на ответника Т. Г. Д. кредитен лимит по кредитна карта в размер на 1000 лв., който е изцяло усвоен от кредитополучателя на 02.09.2015г. Навежда, че при сключването на договора е уговорено заплащането на възнаградителна лихва с номинален фиксиран лихвен процент, който към датата на сключване на договора е 18% годишно или 0,05% на ден, а годишният процент на разходите е 29,76%. Излага доводи, че кредитополучателят е поел задължението да погасява разрешения му кредитен лимит с минимални вноски за револвиране, дължими до 10-то число всеки месец, като не е погасил 4 вноски с настъпил падеж на

10.03.2020г., 10.04.2020г., 10.05.2020г. и на 10.06.2020г. в общ размер на 151,04 лв., поради което кредитът е обявен за предсрочно изискуем на 05.09.2022г. Моли съда да установи вземанията така, както са предявени в заповедното производство. Претендира разноски.

Ответникът Т. Г. Д. в срока по чл. 131 ГПК е депозирала отговор на исковата молба, с който оспорва предявените искове. Твърди, че сумата по договора не е усвоявана от нея, както и че не е получила пластиката – кредитната карта. Релевира възражение за нищожност на договора за кредит на основание чл. 22 и чл. 23 ЗПК, както и възражение за погасяване на вземанията по давност. Моли съда да отхвърли предявените искове. Претендира разноски.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

По иска по чл.422, ал. 1 ГПК,вр. чл.79, ал. 1, пр.1 ЗЗД, вр.чл.430, ал.1 ТЗ:

За основателността на иска в тежест на ищеца е пълно и главно да докаже наличието на валидно облигационно правоотношение по договор за банков кредит между него и ответника с твърдяното съдържание, получаване на паричната сума от кредитополучателя и настъпване на падежа на задължението за връщане на вноските по кредита.

При доказване на горното в тежест на ответника е да докаже положителния факт на погасяване на дълга.

Установява се, че на 02.09.2015г. е подписан Договор за револвиращ кредит № 23265, по силата на който „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД, чийто правопреемник по силата на извършено вливане се явява ищецът по делото, предоставя на ответника Д. кредит в размер от 1 000 лв. срещу насрещно задължение на последната да върне заетата сума заедно с договорна лихва, определена съобразно номинален фиксиран годишен лихвен процент в размер на 18 %, или 0,05 % на ден, съответно ГПП в размер на 29,76 %, изчислени към момента на сключване на договора. Видно от уговорените условия за издължаване на кредита, размерът на минималната погасителна вноска (МПВ) е определен на 5 % от редовната главница, със срок на плащане от 1-во до 15-то число на месеца, следващ всеки изтекъл отчетен период. Съгласно изводите на вещото лице на приетото и неоспорено от страните заключение на ССЧЕ, сумата по кредита е усвоена изцяло от ответника с четири на брой тегления на АТМ устройства, последното от които на 14.09.2015г. Доколкото наличието на активирана банкова карта е обективно условие за тегленето на пари в брой от съответните терминални устройства, то възраженията на ответника, че не е получена пластиката, се явяват неоснователни. Предвид изложеното съдът приема, че между страните е възникнало валидно облигационно правоотношение по сключен договор за кредит, като останалите възражения на ответника за нищожност на отделни клаузи от договора /свързани с

формирането и изменението на договорната лихва/ не водят до нищожност на целия договор.

Договорът за револвиращ кредит по своята правна същност представлява възобновяем банков кредит в рамките на предварително уговорена кредитна линия /лимит/, до размера на който кредитополучателят има възможност да разполага с парични средства срещу задължението да погасява усвоените суми до настъпването на падежа на определено число от месеца. Доколкото в случая общата сума по договора се формира като сбор от всички платежни операции, дължимите за тях такси, начислената лихва и всички просрочени суми, същият е сключен с неопределен срок, като условията и начинът на издължаване на кредита са подробно регламентирани в чл. 8 и чл. 9 от общите условия /ОУ/, представляващи неразделна част от договора. Конкретно в чл. 7, пр. 5 ОУ е посочено, че главницата се погасява от потребителя на равни месечни вноски, считано от един месец след датата на първоначалното му усвояване, а лихвата и другите разходи се начисляват в съответствие с тези усвоявания и погасявания на главницата и съгласно клаузите предвидени в договора.

Предвид изложеното неоснователни се явяват възраженията на ответника за липсата на инкорпориран погасителен план към процесния договор. Отделно, на разположение на кредитополучателя, в зависимост от избора от него начин за получаване, ежесечно е предоставяно извлечение, съдържащо данни за онези платежни операции, информацията за които е постъпила в счетоводната система на банката през съответния отчетен период, дължимите за тях такси, както и за размера на МПВ и общата дължима сума – по аргумент от разпоредбата на чл. 8, ал. 3 ОУ. На следващо място, вещото лице констатира, че освен първоначалното усвояване по лимита чрез извършването на 4 на брой тегления на АТМ устройства, няма други усвоявания по кредита, т.е. отпуснатият лимит е бил усвоен в рамките на няколко дни, след което практически продуктът не е използван.

Възражението на ответника, че договорът нарушава нормата на чл. 10 ЗКП – в частност, че не съответства на изискването за размер на шрифта не по-малък от 12, не се споделя от съда. Съдът намира, че както договорът, така и общите условия към него са четими и могат да се разберат с оглед техническото им оформление, поради което ответникът е бил напълно наясно какъв договор подписва и при какви условия.

В процесния случай ищецът се позовава на настъпила предсрочна изискуемост на вземането, поради което и претендира целият натрупан остатък от непогасената главница, както и всички останали задължения по договора за кредит, на основание чл. 11, ал. 3 от същия. Съгласно дадените разяснения с т.18 на Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. по т.д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което за разлика от общия принцип в чл. 20а, ал. 2 ЗЗД, настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две

предпоставки: обективният факт на неплащането и упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем. Обявяването на предсрочната изискуемост по смисъла на чл.60, ал.2 ЗКИ предполага изявление на кредитора, че ще счита целия кредит или непогасения остатък от кредита за предсрочно изискуеми, включително и за вноските с ненастъпил падеж, които към момента на изявлението не са били изискуеми. Предсрочната изискуемост има действие от момента на получаване от длъжника на волеизявлението на кредитора, ако към този момент са настъпили обективните факти, обуславящи настъпването □. Съобразно представената по делото разписка, издадена от ЧСИ Стоян Якимов, рег. № 844 на КЧСИ /л. 14/, предсрочната изискуемост на процесния договор е породила действие на 05.09.2022г., когато Т. Д. е получила лично уведомлението на кредитора в този смисъл.

От заключението на приетата по делото ССЧЕ се установява, че към момента на подаване на заявлението в съда непогасената главница по договора е в размер на 755,27 лв., като основание за обявяване на неговата предсрочна изискуемост са незаплатените от длъжника 4 вноски с настъпил падеж на 10.03.2020г., 10.04.2020г., 10.05.2020г. и на 10.06.2020г. – всичките в размер на по 37,76 лв., или 5 % от падежиралата главница, с оглед на което съдът приема, че именно това е дължимата от ответника главница по договора за кредит.

При установената основателност на иска следва да бъде разгледано своевременно заявеното от ответника възражение за изтекла погасителна давност. Вземанията по договор за кредит не са периодични – така Решение №28 от 05.04.2012г. по гр.д. №523/2011г. на ВКС, III ГО, поради което за тях е приложим общият петгодишен давностен срок по чл.110 ЗЗД. В процесния случай възражението е неоснователно, доколкото всички непогасени от ответника задължения за МПВ са станали изискуеми през 2020г., а предсрочната изискуемост на целия кредит е настъпила през 2022г., съответно заявлението за издаване на заповед за изпълнение, прекъсващо давността, е подадено на 05.01.2023г., т.е. преди изтичането на петгодишния срок.

С оглед изложеното искът следва да бъде уважен за сумата от 755,27 лв., представляваща главница по договор за револвиращ кредит № 23265 от 02.09.2015 г.

По иска по чл.422, ал.1 ГПК, вр. чл.79, ал.1, пр.1 ЗЗД, вр.чл.430, ал. 2 ТЗ:

В т.9 от договора е уговорено заплащането на годишна лихва от ответника в размер на номинален фиксиран лихвен процент в размер на 18 %, или 0,05 % на ден.

Ответникът Д. е оспорила валидността на клаузите от договора, уреждащи лихвите, поради противоречие с добрите нрави, както и поради неспазване на разпоредбата на чл.11, т.9а ЗПК, регламентираща наличието на методика за изчисляване на референтния лихвен процент, съответно нормата на чл.11, т.10 ЗПК относно годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя. На основание чл.23, вр. чл.22 ЗПК твърди, че поради недействителност на

договора за потребителски кредит, дължи връщане само на чистата стойност на паричния заем.

Съдът намира, че при тълкуване на посочените клаузи от договора, се налага безспорен извод, че определената в договора лихва не е променлива, а е фиксирана в размер от 18 %. До този извод се достига съобразно заключението на вещото лице по ССЧЕ, което установява, че няма промяна в договорния лихвен процент за процесния период. С оглед изложеното, въпреки наличието на чл. 5 от общите условия, в който са уредени условията за начисляване на лихвите по кредита, в това число и тези, при които може да се променят същите до пълното погасяване на кредита, в съответствие с изискванията на чл. 58, ал.1, т.1 и 2 ЗКИ, лихвеният процент е останал без промяна съгласно първоначално договореното в размер на 18 %, поради което и съдът приема, че именно това е дължимата договорна лихва от ответника по договора. Годишният процент на разходите също е определен във фиксиран размер от 29,76 %, като е посочена и общата дължима сума от кредитополучателя по договора в размер на 1 144,54 лв. По изложените мотиви съдът намира, че възраженията на ответника относно начина на формиране на лихвите по договора са неоснователни.

От заключението на приетата ССЧЕ се установява, че задължението на ответника за непогасена възнаградителна лихва върху остатъка по главницата от 755,27 лв. възлиза в размер на 888,29 лв. за периода от 10.02.2020г. до 04.09.2022г. – в минимално несъответствие с исковата претенция от 888,21 лв.

Ответникът Д. своевременно е релевирала възражение за изтекла погасителна давност и по отношение на дължимите лихви, което също се явява неоснователно – тригодишният срок по чл. 111, б. „в“ ЗЗД не е изтекъл към момента на депозиране на заявлението по чл. 417 ГПК в съда, поради което искът е основателен и следва да бъде уважен изцяло съгласно претенцията на ищеца за сумата от 888,21 лв.

По повод вземането за сумата от 15 лв., претендирана като заемна такса по договора, съдът намира, че същата не е доказана нито по основание, нито по размер. В чл. 15, част I от процесния договор изрично са регламентирани таксите, свързани с кредита, като видно от описанието им, няма предвидена „заемна такса“, нито е налице друга такава, която да е уговорена в този размер – от съдържанието на разпоредбата на чл. 6, част II ОУ също не може да се извлече подобна информация. Отделно, по делото не е представена и Тарифа за таксите и комисионите на „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД, която евентуално да обуслови основанието на така претендираната сума, съответно начина на формиране на нейния размер, поради което искът в тази част следва да бъде отхвърлен.

По иска с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

За основателността на иска в тежест на ищеца е да докаже възникването на главното парично задължение, настъпването на неговата изискуемост, както и размера

на обезщетението за забава в размер на законната лихва.

Съдът достигна до фактически и правен извод за наличието на главен дълг – изискуема главница в размер на 755,27 лв., за плащането на която длъжникът е изпаднал в забава от момента на получаване на уведомлението за предсрочна изискуемост и дължи обезщетение за забавеното изпълнение за периода от настъпването на предсрочната изискуемост до 03.01.2023г. – крайния момент на исковия период. Съгласно заключението на ССчЕ размерът на непогасените мораторни лихви по процесния договор за кредит за периода от 05.09.2022г. до 03.01.2023г. е за сумата от 25,39 лв., до която сума искът е основателен и следва да се уважи, а за горницата до пълния предявен размер от 25,47 лв. е неоснователен и следва да се отхвърли.

Във връзка с констатираните от вещото лице плащания на част от процесните суми след датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда, следва да се посочи, че доколкото всички те са извършени в хода на принудителното изпълнение по изп.д. № 599/2023 г. по описа на ЧСИ Ренета Милчева, то същите не подлежат на съобразяване в настоящото производство. С оглед разясненията, дадени в т. 9 от ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, в производството по чл. 422 ГПК, съществуването на вземането по издадена заповед за изпълнение се установява към момента на приключване на съдебното дирене в исковия процес, като в това производство нормата на чл.235, ал.3 ГПК намира приложение по отношение на фактите, настъпили след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, с изключение на факта на удовлетворяване на вземането чрез осъществено принудително събиране на сумите по издадения изпълнителен лист въз основа на разпореждането за незабавно изпълнение в образувания изпълнителен процес, какъвто се явява процесният казус. В хипотеза на отхвърляне на иска с влязло в сила съдебно решение, на основание чл. 245, ал. 3, изр. 2 ГПК, на длъжника се издава обратен изпълнителен лист срещу вискателя за връщане на сумите, получени въз основа на допуснатото предварително изпълнение, в случая – получени въз основа на разпореждането за незабавно изпълнение по чл.418 ГПК.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл.78, ал.1 ГПК право на разноски има ищецът, съобразно уважената част от исковете. Дължимите разноски, направени в производството по чл. 417 ГПК са в размер на 82,93 лв., представляващи заплатена държавна такса и юрисконсултско възнаграждение. За исковото производство ответникът следва да заплати на ищеца сторените от него разноски, съобразно уважената част от исковете в размер на 660,35 лв., представляваща заплатена държавна такса, възнаграждение на вещо лице и юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът е защитаван в настоящото производство от адв. К. Б., която е

осъществявала безплатна правна помощ по делото. Същата претендира възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 2 ЗА, което определено по Наредба №1/2004г. /изм. и доп., бр.88 от 04.11.2022г./ и при съобразяване на отхвърлената част от исковете, е в размер на 4,19 лв., което на основание чл.78, ал. 3 ГПК, вр. чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 1, т. 2 ЗА следва да бъде присъдено на адвоката.

Ответникът няма право на отделно адвокатско възнаграждение в заповедното производството за подадено възражение и такова не следва да му бъде присъждано /в този смисъл Определение №45/23.01.2019г. по ч.т.д.№3074/2018г. на ВКС, I ТО, Определение №140/19.03.2020г. по ч.т.д.№236/2020г. на ВКС, II ТО и др./.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл.422, ал.1 ГПК, че Т. Г. Д., ЕГН *****, дължи на „Банка ДСК“ АД, ЕИК 121830616, сумите, за които е издадена заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. №376/2023г. по описа на СРС, 77-ми състав, както следва:

– на основание чл.79, ал.1, пр.1 ЗЗД, вр.чл.430, ал.1 ТЗ сумата от **755,27 лв.**, представляваща главница по договор за револвиращ кредит № 23265 от 02.09.2015г., ведно със законната лихва от датата на депозирание на заявлението по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 376/2023г. по описа на СРС, 77-ми състав – 05.01.2023г. до изплащане на вземането;

– на основание чл.79, ал.1, пр.1 ЗЗД, вр. чл.430,ал.2 ТЗ сумата от **888,21 лв.**, представляваща договорна лихва, дължима за периода от 10.02.2020г. до 04.09.2022г.

– на основание чл.86, ал.1 ЗЗД сумата от **25,39 лв.**, представляваща лихва за забава за периода от 05.09.2022г. до 03.01.2023г.,

като **ОТХВЪРЛЯ** иска по чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ за признаване за установено, че Т. Г. Д., ЕГН *****, дължи на „Банка ДСК“ АД, ЕИК 121830616, сумата от **15 лв.**, представляваща заемна такса по договора, както и иска по чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл.86, ал.1 ЗЗД за горницата над 25,39 лв. до пълния предявения размер от 25,47 лв., представляваща лихва за забава за периода от 05.09.2022г. до 03.01.2023г.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК Т. Г. Д., ЕГН *****, да заплати на „Банка ДСК“ АД, ЕИК 121830616, сумата от **82,93 лв.**, представляваща разноски в заповедното производство по чл.417 ГПК по ч.гр.д. №376/2023г. на СРС, 77-ми състав, както и сумата от **660,35 лв.**, представляваща разноски в **исковото производство**.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 ГПК, вр. чл.38, ал.2, вр. ал. 1, т.1, т.2 ЗА,

„Банка ДСК“ АД, ЕИК 121830616, да заплати на адв. К. И. Б., ЕГН *****, сумата от **4,19 лв.** – полагащо се адвокатско възнаграждение за защита по **исковото производство**.

Решението може да бъде обжалвано пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____